SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2477

av Cecilia Engström (KD)

Socialförsäkringsskydd för gränspendlare

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tillsammans med Danmark ska säkerställa ett sammanhängande socialförsäkringsskydd för gränspendlare som blir långvarigt sjuka och förlorar sin danska anställning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Öresundsregionen är en gemensam arbetsmarknad. Många människor bor i Sverige och arbetar i Danmark. För den som gränspendlar är det därför avgörande att socialförsäkringssystemen fungerar även när livet inte följer en rak linje.

När du bor i Sverige men arbetar i Danmark är du som huvudregel socialförsäkrad i Danmark under tiden anställningen pågår. Det innebär bland annat att sjuklön och sjukpenning hanteras enligt danska regler.

Det kan bli särskilt problematiskt för den som drabbas av en längre sjukskrivning. I Danmark finns inte samma anställningsskydd vid långvarig sjukdom som i Sverige. För vissa anställda, kan det vara möjligt för arbetsgivaren att säga upp arbetstagaren efter totalt 120 sjukdagar under en tolvmånadersperiod.

Det innebär att en svensk bosatt gränspendlare i värsta fall kan hamna i en mycket utsatt situation: personen har blivit sjuk, har sin sjukförsäkring i Danmark och kan efter en

längre sjukperiod förlora sin danska anställning. När anställningen upphör förändras samtidigt förutsättningarna för vilket lands socialförsäkringssystem personen omfattas av.

Då uppstår ett gränshinder som kan få stora ekonomiska konsekvenser.

Om personen återgår till det svenska socialförsäkringssystemet är det inte självklart att den tidigare danska inkomsten kan ligga till grund för en svensk sjukpenninggrundande inkomst. Det finns en risk att hamna mellan systemen: om en person blir långtidssjuk och den danska rätten till sjukpenning upphör kan personen omfattas av det svenska socialförsäkringssystemet, samtidigt som den tidigare danska inkomsten inte kan ligga till grund för SGI på samma sätt.

Problemet blir därmed särskilt tydligt när sjukdomen också leder till att anställningen upphör. Personen kan ha arbetat och varit försäkrad i Danmark under många år, men när anställningen försvinner kan övergången till Sverige innebära att det uppstår ett glapp i det ekonomiska skyddet.

Det är inte rimligt att den som arbetar över Öresund ska behöva bära risken för att hamna mellan två socialförsäkringssystem när sjukdom och arbetslöshet sammanfaller. Den som har arbetat och tagit ansvar ska kunna känna trygghet även när arbetslivet plötsligt förändras.

Sverige bör därför verka för att dansk arbetsinkomst i dessa situationer kan beaktas när svensk SGI fastställs. Det skulle göra övergången mellan systemen mer sammanhängande och minska risken för att den enskilde förlorar sin ekonomiska trygghet just när behovet av den är som störst.

Det behövs också ett tätare samarbete mellan Sverige och Danmark för att säkerställa att en sjuk gränspendlare inte faller mellan systemen när anställningen upphör. Den enskilde ska inte behöva vara expert på två länders socialförsäkringsregler för att få veta vilket land som ansvarar för ersättningen.

För Kristdemokraterna är tryggheten när livet förändras central. Den som arbetar och tar ansvar ska kunna lita på att trygghetssystemen fungerar när sjukdom eller arbetslöshet inträffar. Det gäller också den som valt att arbeta på andra sidan Öresund.

Sverige bör därför tillsammans med Danmark undanröja detta gränshinder och säkerställa ett sammanhängande försäkringsskydd för den som arbetar i Danmark men är bosatt i Sverige – särskilt när långvarig sjukdom leder till att den danska anställningen upphör.

Cecilia Engström (KD)